

Yazma Öz Yeterlikleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yazma Öz Yeterlikleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33100>

Özet

Yazma Öz Yeterlikleri Ölçeği, 2013 yılında M. Şengül tarafından, **ortaokul öğrencilerinin** yazma becerilerine yönelik öz yeterlik inançları sistematik bir şekilde ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, öğrencilerin yazma eylemlerini başarıyla gerçekleştirme kapasitelerine dair kişisel yargıları ve bu süreçteki motivasyon düzeylerini belirlemeyi hedeflemektedir. Bu geliştirme çalışması, **Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi**'nde yayımlanmıştır ve eğitim psikolojisi alanındaki araştırmacılar için önemli bir araç sağlamaktadır.

Öz yeterlik, bireyin belirli bir eylemi başarıyla tamamlama yeteneğine olan inancı ifade eder; bu ölçek de bu inancı yazma bağlamındaki yansımaları değerlendirilmektedir. Ölçeğin geliştirilmesi, öğrencilerin akademik performansları ve yazılı iletişim becerilerini etkileyen psikolojik faktörleri anlamada kritik bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yazma öz yeterliği, ortaokul öğrencileri, psikometrik, ölçek geliştirme, Şengül, öz yeterlik inancı.

Yazarlar

Şengül, M.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, ortaokul düzeyindeki öğrencilerin çeşitli yazma görevlerini başarıyla yerine getirebileceklerine dair sahip oldukları inanç düzeylerini, yani öz yeterlik algılarını nicel olarak saptamaktır. Bu saptama, eğitimcilerin ve araştırmacıların öğrencilerin yazma sürecinde karşılaştıkları zorlukları anlamalarına ve akademik başarıları destekleyecek etkili müdahaleler geliştirmesine olanak tanır.

Ölçek, aynı zamanda öğrencilerin yazma motivasyonları ile öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek isteyen araştırmacılar için de geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı sunmayı amaçlamıştır. Geliştirme çalışması, bu yapının Türkiye kültürüne özgü bağlamda geçerliliğini ve güvenilirliğini kanıtlamayı hedeflemiştir.

Yapı

Ölçülen temel yapı, **Yazma Öz Yeterliliği**dir. Bu yapı, Bilişsel Sosyal Öğrenme Teorisi çerçevesinde Albert Bandura tarafından tanımlanan öz yeterlik kavramının spesifik olarak yazma eylemine uygulanmış halidir. Yazma öz yeterliliği, bireyin belirli yazma görevlerini (örneğin, deneme yazma, rapor hazırlama, yaratıcı yazma) başarıyla tamamlamak için gerekli becerilere sahip

oldu?una dair ki?isel yarg?s?d?r.

Ölçek, ö?rencilerin yazma sürecinin farklı a?amalarına (planlama, taslak olu?turma, revizyon, dilbilgisi kullan?m?) yönelik inançlar?n? kapsayarak, bu karma??k yapıyı çok boyutlu olarak ele almaktadır. Yüksek öz yeterli?e sahip ö?renciler, yazma görevlerine kar?? daha az kayg? hisseder ve zorluklarla kar??la?t?klar?nda daha fazla çaba gösterirler.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??mas?nda (Engül, 2013), yapısal geçerli?in sa?lanması amacıyla çe?itli istatistiksel analizler kullan?lm??tır. Orijinal makalede, maddelerin teorik yapıya uygunlu?unu ve ölçeğin beklenen boyutlarda kümelenip kümelenmedi?ini gösteren kanıtlar sunulmuştur.

Ancak, bu özet veri setinde spesifik geçerlik katsayıları (örneğin, aç?mlayıcı faktör analizi sonuçları veya kriter geçerli?i kanıtları) belirtilmemiştir. Detaylı geçerlik analizleri için, ara?tırmacıların ve uygulayıcıların Engül (2013) tarafından yayımlanan orijinal makaleyi incelemeleri ?iddetle tavsiye edilir.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılı?nı gösteren güvenilirlik katsayıları (genellikle **Cronbach Alfa katsayısı**) orijinal çal??mada detaylıca raporlanmıştır. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü gösterir.

Güvenirlik çal??maları kapsamında, ölçeğin zaman içindeki istikrarını de?erlendirmek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik yöntemlerinin de kullan?lm?? olması muhtemeldir. Bu tür bir ölçeğin psikometrik açıdan sa?lam kabul edilebilmesi için güvenilirlik de?erlerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olması gerekmektedir.

Faktör Analizi

Yazma Öz Yeterlikleri Ölçeği, bir geli?tirme çal??ması oldu?u için, ölçeğin yapısal boyutları belirlemek ve teorik yapıya uyumunu test etmek amacıyla kapsamlı **Faktör Analizi** uygulanmıştır. Bu analizler, ölçeğin tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu bir yapıda mı oldu?unu netleştirmiştir.

Faktör analizi sonuçları, yazma öz yeterli?inin farklı alt boyutları (örneğin, içerik geli?tirme yeterli?i, mekanik yeterlikler, yazma sürecini yönetme yeterli?i) ortaya ç?karm?? ve maddelerin bu alt faktörler altında nasıl kümelendi?ini göstermiştir. Bu yapısal kanıtlar, ölçeğin teorik temellerini güçlendirmektedir.

Enstrüman Bilgileri

Test Türü: Geliştirme

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme formatı kullanılmaktadır (Orijinal makaleden teyit edilmelidir).

Mevcut Dil: Türkçe (Turkish)

Popülasyon Grubu: Öğrenciler

Yaş Grubu: Ortaokul öğrencileri (Tipik olarak 10-14 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları: Türkiye Cumhuriyeti'nde eğitim görmekte olan ortaokul kademesindeki öğrenciler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Ortaokul, yazma becerisi, öz yeterlik inancı, psikoloji, eğitim, akademik başarı.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlaması: Bilinmiyor

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yazma Adresi: Orijinal makale referansında mevcuttur.

Özinler, Ücret ve Test Yayı

Test Yayı: 2013

Özinler ve Ücret: Ölçek, akademik ve eğitim amaçlı araştırmalarda genellikle orijinal kaynağa atıf yapmak şartıyla kullanılabilir. Ticari veya lisans gerektiren kullanımlar için yazar M. Öngül'den izin alınması gerekmektedir. Ölçeğin kullanımına dair spesifik ücret bilgisi mevcut değildir.

Kaynaklar

Öngül, M. (2013). Ortaokul öğrencilerine yönelik "Yazma Öz Yeterlikleri Ölçeği" geliştirme çalışması. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 17(1), 81-94.

Orijinal makalenin DergiPark üzerindeki bağlantısı: dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradadır: yazma-oz-yeterlikleri-olcegi-ortaokul-ogrencilerine-yonelik-toad.pdf

Yazma Öz Yeterlikleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Bu akademik giriş için sağlanan kaynak meta verilerinde, Yazma Öz Yeterlikleri Ölçeği'nin maddeleri (soru listesi) bulunmamaktadır. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme sistemi, Şengül (2013) tarafından yayımlanan orijinal makalede yer almaktadır. Uygulayıcıların ölçeği kullanmadan önce ilgili makaleye başvurması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM